

PRIJEDLOG ODLUKE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

ODLUKU

o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država o socijalnoj sigurnosti

I.

Na temelju članka 139. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pokreće se postupak za sklapanje Ugovora između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država o socijalnoj sigurnosti (u daljnjem tekstu: Ugovor).

II.

U odnosima između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država do sada nije uspostavljen niti jedan vid suradnje u području socijalne sigurnosti. Zbog nepostojeće suradnje hrvatski radnici koji rade na državnom području Sjedinjenih Američkih Država, kao i američki radnici koji rade na državnom području Republike Hrvatske ne mogu ostvariti ni jedno od prava iz sustava socijalne sigurnosti.

III.

Sklapanje Ugovora kojim će se urediti međusobni odnosi u području socijalne sigurnosti, uključujući prava iz mirovinskog osiguranja hrvatskih radnika koji prebivaju i rade u Sjedinjenim Američkim Državama, kao i američkih radnika zaposlenih u Republici Hrvatskoj, ukazuje se potrebnim radi utvrđivanja stabilnosti i zaštite socijalnih prava za osigurane osobe obiju strana.

IV.

Prihvaća se Nacrt ugovora kao osnova za vođenje pregovora.

Nacrt ugovora iz stavka 1. ove točke sastavni je dio ove Odluke.

V.

Određuje se izaslanstvo za vođenje pregovora u sljedećem sastavu:

- pomoćnik ministra rada i mirovinskoga sustava nadležan za mirovinsko osiguranje, voditelj izaslanstva,
- predstavnik Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, član
- predstavnik Ministarstva vanjskih i europskih poslova, član
- predstavnik Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, član

Troškovi za rad izaslanstva obuhvaćaju troškove vođenja pregovora, a osigurani su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu u okviru redovnih sredstava tijela čiji predstavnici sudjeluju u izaslanstvu za pregovore.

VI.

Ovlašćuje se ministar rada i mirovinskoga sustava da, u ime Republike Hrvatske, potpiše Ugovor.

VII.

Sredstva za izvršavanje Ugovora osiguravaju se tekućim doprinosima za obvezna osiguranja osiguranika i poslodavaca. Svojstva tih davanja su takva da ne stvaraju nove izdatke u odnosu na prava već utvrđena zakonodavstvom o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju te neće zahtijevati osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

VIII.

Ugovor ne zahtijeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, ali podliježe potvrđivanju prema odredbi članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

Obrazloženje

Uz točku I. Odredbom točke I. uređuje se ustavna osnova za pokretanje postupka za sklapanje Ugovora između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država o socijalnoj sigurnosti.

Uz točku II. Odredbom se konstatira kako u međudržavnim odnosima između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država do sada nije uspostavljena suradnja na području socijalne sigurnosti, zbog čega niti hrvatski radnici koji rade na državnom području Sjedinjenih Američkih Država, niti američki radnici koji rade na državnom području Republike Hrvatske ne mogu ostvariti niti jedno od prava iz sustava socijalne sigurnosti.

Uz točku III. Tijekom 2017. godine proveden je postupak ispitivanja interesa za sklapanje ugovora o socijalnoj sigurnosti u kojem je utvrđeno kako prema podacima s kojima raspolaže Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u Sjedinjenim Američkim Državama danas živi oko 1 200 000 Hrvata i njihovih potomaka. Budući da velik broj hrvatskih državljana koji žive i rade u Sjedinjenim Američkim Državama, a koji su također radili i u Republici Hrvatskoj ne mogu ostvariti pojedina prava iz socijalne sigurnosti (npr. mirovna, izaslanje) bez sklopljenog međunarodnog ugovora o socijalnoj sigurnosti, takav bi ugovor državljanima Republike Hrvatske kao i državljanima Sjedinjenih Američkih Država omogućio ostvarivanje prava iz socijalne sigurnosti, a na koje ne bi imali pravo bez sklopljenog ugovora. Ujedno, sklapanjem navedenog ugovora o socijalnoj sigurnosti stvorili bi se povoljniji uvjeti za povratak umirovljenika i drugih osoba u Republiku Hrvatsku iz Sjedinjenih Američkih Država.

Uz točku IV. Odredbom točke IV. prihvaća se Nacrt ugovora kao osnova za vođenje pregovora te se utvrđuje da je Nacrt ugovora sastavni dio Odluke.

Uz točku V. Ovom se odredbom utvrđuje sastav izaslanstva za pregovore te način podmirivanja troškova za rad izaslanstva.

Uz točku VI. Odredbom točke VI. utvrđuje se ovlaštenje za potpisivanje Ugovora.

Uz točku VII. Odredbom točke VII. utvrđuje se da izvršavanje Ugovora ne zahtijeva osiguravanje dodatnih financijskih sredstava iz Državnog proračuna, s obzirom da se sredstva za izvršavanje Ugovora osiguravaju tekućim doprinosima za obvezna osiguranja osiguranika i poslodavaca. Vrste prava koja se stječu primjenom međunarodnih ugovora o socijalnoj sigurnosti već su predviđena hrvatskim zakonima s područja mirovinskog osiguranja te se na temelju ovog Ugovora ne stječu nova prava koja bi uzrokovala nove financijske obveze za Republiku Hrvatsku.

Uz točku VIII. Ovom se odredbom utvrđuje da Ugovor ne zahtijeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, ali podliježe potvrđivanju po članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

NACRT

UGOVOR
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA
O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI

Republika Hrvatska i Sjedinjene Američke Države (u daljnjem tekstu navedene kao: ugovorne stranke),

želeći urediti odnose između dviju zemalja u području socijalne sigurnosti,

sporazumjele su se kako slijedi:

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

(1) U svrhu ovog Ugovora primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) „državljanin“ – u odnosu na Republiku Hrvatsku: hrvatski državljanin
– u odnosu na Sjedinjene Američke Države: _____
- b) „zakonodavstvo“ – zakoni i propisi koji se odnose na područje socijalne sigurnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Ugovora;
- c) „nadležno tijelo“ – u Republici Hrvatskoj: ministarstvo nadležno za provedbu hrvatskog zakonodavstva iz članka 2. stavka 1. ovoga Ugovora;
– u Sjedinjenim Američkim Državama: _____
- d) „tijelo za vezu“ – tijelo ili ustanova sukladno Administrativnom sporazumu za provedbu ovoga Ugovora, nadležni za međusobnu komunikaciju između odgovarajućih tijela ili ustanova u svrhu provedbe ovoga Ugovora;
- e) „nadležni nositelj“ – tijelo, odnosno ustanova nadležna za provedbu zakonodavstva iz članka 2. stavka 1. ovoga Ugovora;
- f) „osiguranik“ – osoba koja je osigurana ili je bila osigurana, prema zakonodavstvu iz članka 2. ovoga Ugovora;
- g) „razdoblje osiguranja“ – bilo koje razdoblje plaćenog doprinosa ili svako drugo razdoblje izjednačeno s razdobljem plaćenog doprinosa prema zakonodavstvu iz članka 2. stavka 1. ovoga Ugovora;
- h) „davanje“ – označava svako davanje predviđeno zakonodavstvom navedenim u članku 2. ovoga Ugovora;
- i) „prebivalište“ – mjesto u kojem osoba prebiva i u kojem je prijavljena u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom;
- j) „boravište“ – privremeni boravak na državnom području jedne ugovorne stranke osobe koja ima prebivalište na državnom području druge ugovorne stranke.

(2) Svaki pojam koji nije određen u stavku 1. ovoga članka ima značenje koje mu pripada prema primjenjivom zakonodavstvu ugovornih stranaka.

Članak 2.
Materijalno područje primjene

(1) Ovaj se Ugovor primjenjuje na sljedeće zakonodavstvo:

- (a) u odnosu na Republiku Hrvatsku, na zakone i propise kojima se uređuje sustav obveznog mirovinskog osiguranja;
 - (b) u odnosu na Sjedinjene Američke Države:
-

(2) Osim ako nije drukčije predviđeno u ovom Ugovoru, zakonodavstvo iz stavka 1. ovoga članka ne uključuje međunarodne ugovore ili druge međunarodne sporazume o socijalnoj sigurnosti koji mogu biti sklopljeni između jedne ugovorne stranke i treće države ili zakonodavstvo objavljeno u svrhu njihove provedbe.

(3) Ovaj Ugovor se također primjenjuje i na buduće zakonodavstvo kojim se mijenja, dopunjuje, objedinjuje ili zamjenjuje zakonodavstvo iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Neovisno o stavku 3. ovoga članka, ovaj Ugovor ne primjenjuje se na zakone ili propise kojima se postojeće zakonodavstvo jedne ugovorne stranke proširuje na nove kategorije korisnika, ako nadležno tijelo te ugovorne stranke pisano obavijesti nadležno tijelo druge ugovorne stranke, u roku od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu takvih zakona ili propisa, da takvo proširenje Ugovora nije predviđeno.

Članak 3.
Osobno područje primjene

Ovaj se Ugovor primjenjuje na svaku osobu na koju se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo bilo koje ugovorne stranke te na uzdržavane i nadživjele članove obitelji takve osobe u smislu primjenjivog zakonodavstva bilo koje ugovorne stranke.

Članak 4.
Jednakost u postupanju

(1) Osim ako nije drukčije predviđeno u ovom Ugovoru, na sve osobe navedene u članku 3. ovoga Ugovora koje prebivaju na državnom području bilo koje ugovorne stranke, primjenjuje se načelo jednakog postupanja kao da se radi o državljanima te ugovorne stranke kod primjene zakonodavstva ugovorne stranke u vezi s pravom na davanja i isplatom davanja.

(2) Osim ako nije drukčije predviđeno u ovom Ugovoru, svaka odredba zakonodavstva jedne ugovorne stranke koja zahtijeva da pravo na davanja ili isplata davanja ovise o prebivalištu na državnom području te ugovorne stranke ne primjenjuje se na osobe koje prebivaju na

državnom području druge ugovorne stranke.

Članak 5.

Izjednačavanje činjenica

Događaji ili činjenice koji imaju pravni učinak na ostvarivanja prava, umanj enje, obustavu ili iznos davanja i koji su nastali na državnom području jedne ugovorne stranke, uzimaju se u obzir kao da su nastali na državnom području druge ugovorne stranke.

Članak 6.

Izvoz davanja

(1) Davanja prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke ne mogu se umanj iti, izmijeniti, obustaviti, povući ili izvršiti zbog toga što korisnik prebiva ili boravi na državnom području druge ugovorne stranke te se davanja isplaćuju na državnom području druge ugovorne stranke, osim ako u ovom Ugovoru nije drukčije predviđeno.

(2) Državljanima druge ugovorne stranke, koji prebivaju na državnom području treće države, davanja odobrena prema zakonodavstvu prve ugovorne stranke isplaćuju se pod istim uvjetima koji vrijede za državljane prve ugovorne stranke koji prebivaju na državnom području treće države.

ODJELJAK II.

PRIMJENJIVO ZAKONODAVSTVO

Članak 7.

Opće odredbe

(1) Osim ako nije drukčije predviđeno ovim Ugovorom:

1. na zaposlene osobe koje rade na državnom području jedne ugovorne stranke, u odnosu na to zaposlenje, primjenjuje se zakonodavstvo te ugovorne stranke, čak i ako prebivaju na državnom području druge ugovorne stranke ili ako se sjedište njihovog poslodavca nalazi na državnom području druge ugovorne stranke;
2. na osobe koje su samozaposlene na državnom području jedne ugovorne stranke, u odnosu na njihovu djelatnost primjenjuje se zakonodavstvo te ugovorne stranke, čak i ako prebivaju na državnom području druge ugovorne stranke.

(2) Na osobe zaposlene u državnim i javnim službama, službene predstavnike i s njima izjednačene osobe primjenjuje se zakonodavstvo ugovorne stranke kojoj pripada institucija koja ih zapošljava.

Članak 8.

Izaslani radnici

(1) Na osobu na koju se primjenjuje zakonodavstvo jedne ugovorne stranke, a koju je njegov/njezin poslodavac uputio da obavlja djelatnost na državnom području druge ugovorne stranke i dalje će se primjenjivati, u odnosu na tu djelatnost, zakonodavstvo prve ugovorne stranke, pod uvjetom da očekivano trajanje takve djelatnosti ne prelazi 48 mjeseci, ako osoba zadrži svojstvo zaposlene osobe kod istog poslodavca. To se razdoblje može produžiti najviše do 60 mjeseci na temelju zahtjeva zaposlene osobe i poslodavca, a po prethodnom dogovoru nadležnih tijela ili nadležnih nositelja ugovornih stranaka. Ovaj se stavak također primjenjuje i na osobu na koju se primjenjuje zakonodavstvo jedne od ugovornih stranaka i koju je njegov/njezin poslodavac uputio da obavlja djelatnost na državnom području druge ugovorne stranke na kojem taj poslodavac ima svoju podružnicu ili društvo kćer.

(2) Na osobu koja redovno obavlja djelatnost kao samozaposlena osoba na državnom području jedne ugovorne stranke te nastavi obavljati sličnu djelatnost na državnom području druge ugovorne stranke i dalje će se primjenjivati zakonodavstvo prve ugovorne stranke, pod uvjetom da očekivano trajanje takve djelatnosti ne prelazi 48 mjeseci. To se razdoblje može produžiti najviše do 60 mjeseci na temelju zahtjeva samozaposlene osobe, a po prethodnom dogovoru nadležnih tijela ili nadležnih nositelja ugovornih stranaka.

Članak 9.

Osoblje međunarodnih prijevoznih poduzeća

(1) Na osobu koja je član putujućeg ili letačkog osoblja, zaposlenu kod međunarodnog prijevoznikog poduzeća koje obavlja usluge međunarodnog prijevoza putnika ili stvari cestovnim, željezničkim, zračnim ili vodenim putevima i koje ima svoje sjedište na državnom području jedne ugovorne stranke, primjenjuje se zakonodavstvo te ugovorne stranke.

(2) Neovisno o stavku 1. ovoga članka, na osobu koja je zaposlena u podružnici ili stalnom predstavništvu poduzeća navedenog u stavku 1. ovoga članka, osnovanom na državnom području druge ugovorne stranke, primjenjuje se zakonodavstvo one ugovorne stranke na čijem državnom području je osnovana takva podružnica ili stalno predstavništvo.

Članak 10.

Pomorci

Na osobu koja je zaposlena na brodu koji plovi pod zastavom jedne od ugovornih stranaka, primjenjuje se zakonodavstvo ugovorne stranke pod čijom zastavom brod plovi.

Članak 11.

Članovi diplomatskih misija, konzularnih ureda i državni službenici

(1) Ništa u ovom Ugovoru ne utječe na odredbe Bečke konvencije o diplomatskim odnosima

od 18. travnja 1961. godine ili Bečke konvencije o konzularnim odnosima od 24. travnja 1963. godine.

(2) Podložno stavku 1. ovoga članka, na osobu koja je zaposlena u državnoj ili bilo kojoj drugoj javnoj službi ugovorne stranke, koja je upućena na rad na državno područje druge ugovorne stranke, primjenjuje se zakonodavstvo prve ugovorne stranke kao da je zaposlena na njezinom državnom području.

Članak 12.

Iznimke

Nadležna tijela ili nadležni nositelji ugovornih stranaka mogu se, na zajednički zahtjev zaposlene osobe i njezinog/njegovog poslodavca ili na zahtjev samozaposlene osobe, dogovoriti da odobre iznimke od članka 6. do 10. ovog Ugovora, u odnosu na određene osobe ili kategorije osoba.

Odjeljak III.

POSEBNE ODREDBE

ODREDBE O DAVANJIMA

Članak 13.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

(1) Ako osiguranik ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanje u novcu, predviđene zakonodavstvom jedne ugovorne stranke, isključivo na osnovi razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu te ugovorne stranke, nadležni će nositelj uzeti u obzir razdoblja osiguranja navršena u drugoj ugovornoj stranci, kao da su navršena prema zakonodavstvu prve ugovorne stranke, pod uvjetom da se razdoblja ne preklapaju.

(2) Ako zakonodavstvo jedne ugovorne stranke uvjetuje odobravanje određenih davanja u novcu postojanjem određenog razdoblja rada u posebnim uvjetima, razdoblja osiguranja koja su navršena ili priznata prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke uzimaju se u obzir za određivanje prava samo u opsegu koji odgovara tim posebnim uvjetima. Ako zbroj ovih razdoblja osiguranja ne omogućava stjecanje prava na davanje u novcu u posebnom sustavu, uračunata će se razdoblja uzeti u obzir za stjecanje prava na davanje u novcu u općem sustavu.

(3) Ako osiguranik ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanje prema odredbama stavka 1. i stavka 2. ovoga članka, ugovorne stranke uzet će u obzir i razdoblja osiguranja navršena u trećoj državi s kojom su obje ugovorne stranke vezane odvojenim ugovorima u području socijalne sigurnosti i u kojima se predviđa zbrajanje razdoblja osiguranja. Ako je samo jedna ugovorna stranka povezana ugovorom s trećom državom, tada ta ugovorna stranka uzima u obzir i razdoblja osiguranja ostvarena u trećoj državi, ako ugovorom s tom trećom državom nije drukčije određeno.

Članak 14.

Razdoblje osiguranja kraće od 12 mjeseci

(1) Ako je ukupno razdoblje osiguranja koje je navršeno prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke kraće od 12 mjeseci, ne priznaje se pravo na davanje prema zakonodavstvu te ugovorne stranke. Međutim, navedeno se ne primjenjuje ako postoji pravo na davanje samo temeljem tog razdoblja osiguranja.

(2) Neovisno o stavku 1. ovoga članka, nadležni nositelj druge ugovorne stranke uzima u obzir razdoblja osiguranja iz stavka 1. ovoga članka u svrhu stjecanja prava na davanje prema zakonodavstvu te ugovorne stranke, kao da su ta razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu te ugovorne stranke.

Članak 15.

Izračun davanja

Ako pravo na davanje postoji isključivo prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke, bez primjene članka 13. ovoga Ugovora, nadležni nositelj te ugovorne stranke određuje davanje isključivo na osnovi razdoblja osiguranja uzetih u obzir prema zakonodavstvu te ugovorne stranke.

Članak 16.

Posebne odredbe koje se odnose na Hrvatsku

(1) Ako osoba ispunjava uvjete za stjecanje davanja prema hrvatskom zakonodavstvu bez primjene članka 13. ovoga Ugovora, hrvatski nadležni nositelj određuje iznos davanja isključivo prema hrvatskim razdobljima osiguranja.

(2) Ako osoba ispunjava uvjete za stjecanje davanja prema hrvatskom zakonodavstvu samo primjenom odredbe o zbrajanju sadržane u članku 13. ovoga Ugovora, hrvatski nadležni nositelj određuje iznos davanja sukladno hrvatskom zakonodavstvu.

(3) Ako bi iznos davanja prema hrvatskom zakonodavstvu bio povoljniji za korisnika ili ako se iznos ne može odrediti sukladno stavku 2. ovoga članka, hrvatski nadležni nositelj određuje iznos na sljedeći način:

a) nadležni nositelj prvo izračunava teoretsku svotu mirovine na koju bi podnositelj zahtjeva imao pravo da su sva zbrojena razdoblja osiguranja navršena prema hrvatskom zakonodavstvu;

b) na temelju teoretske svote iz podstavka a) ovoga stavka nadležni nositelj izračunava stvarnu svotu davanja koje se isplaćuje razmjerno trajanju razdoblja osiguranja navršenih prema hrvatskom zakonodavstvu i zbrojenim razdobljima osiguranja. Međutim, ako su sva zbrojena razdoblja osiguranja duža od najdužega razdoblja osiguranja propisanog hrvatskim zakonodavstvom za izračunavanje najviše svote davanja, nadležni nositelj utvrđuje stvarnu svotu davanja u odnosu na najduže razdoblje osiguranja;

c) za izračun davanja nadležni nositelj uzima u obzir ostvarenu zaradu, odnosno osnovicu osiguranja isključivo prema hrvatskom zakonodavstvu.

(4) Ako je mirovinsko davanje priznato isključivo primjenom članka 13. stavka 3. ovoga Ugovora, razdoblja osiguranja navršena sukladno zakonodavstvu treće države na koje se poziva u tom stavku uzet će se u obzir radi primjene stavka 3. ovog članka.

Članak 17.

Posebne odredbe koje se odnose na Sjedinjene Američke Države

ODJELJAK IV.

ADMINISTRATIVNE I RAZNE ODREDBE

Članak 18.

Administrativni sporazum

(1) Nadležna tijela ugovornih stranaka sklapaju Administrativni sporazum kojim se utvrđuju mjere potrebne za provedbu ovoga Ugovora.

(2) Administrativnim sporazumom određena su tijela za vezu i nadležni nositelji ugovornih stranaka.

Članak 19.

Razmjena obavijesti i uzajamna pomoć

(1) Nadležna tijela, nadležni nositelji i tijela za vezu obiju ugovornih stranaka surađuju na sljedeći način:

(a) uzajamno obavješćujući jedna druge, u mjeri koju zakonodavstvo koje primjenjuju to dopušta, o svim informacijama potrebnim za provedbu ovoga Ugovora;

(b) uzajamnim pružanjem usluga i pomoći u odnosu na utvrđivanje prava i isplatu svih davanja prema ovom Ugovoru ili prema zakonodavstvu koje se primjenjuje temeljem ovog Ugovora, kao da se radi o primjeni vlastitog nacionalnog zakonodavstva;

(c) obavještavanjem jedna druge o mjerama poduzetim radi provedbe ovoga Ugovora ili o promjenama u njihovom nacionalnom zakonodavstvu, ako te promjene utječu na provedbu ovoga Ugovora

(d) ako radi provedbe ovoga Ugovora ustanova ugovorne strane potražuje liječnički pregled osobe koja prebiva na državnom području druge ugovorne stranke, taj će pregled, na zahtjev nadležne ustanove prve ugovorne stranke i na njen trošak, provesti druga ugovorna stranka u skladu s pravilima koje primjenjuje.

(2) Usluge i pomoć iz stavka 1. podstavka (b) ovoga članka pružaju se bez naknade.

Članak 20.

Zaštita podataka

(1) Osobne podatke koje nadležno tijelo, nadležni nositelj ili tijelo za vezu jedne ugovorne strane dostavlja, u skladu s ovim Ugovorom, nadležnom tijelu, nadležnom nositelju ili tijelu za vezu druge ugovorne stranke, povjerljivi su i mogu se koristiti samo radi provedbe ovoga Ugovora i zakonodavstva koje se primjenjuje temeljem ovog Ugovora, osim ako se koriste za sprečavanje porezne utaje ili prijevare u državi ugovornici ili ako njihovo objavljivanje nije određeno prema zakonodavstvu odnosne ugovorne stranke.

(2) Neovisno o zakonodavstvu ili upravnoj praksi jedne ugovorne stranke, ni jedan podatak kojeg je ta ugovorna stranka primila od druge ugovorne stranke ne smije se dostaviti ili objelodaniti trećoj državi ili bilo kojoj drugoj organizaciji na državnom području jedne ugovorne stranke, bez prethodne pisane suglasnosti te druge ugovorne stranke.

Članak 21.

Izuzeće od plaćanja pristojbi i ovjera dokumenata

(1) Ako zakonodavstvo jedne ugovorne stranke predviđa da su bilo koji dokumenti ili potvrde koji se podnose nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju te ugovorne stranke u cijelosti ili djelomično izuzeti od plaćanja pristojbi ili troškova, uključujući konzularne pristojbe i administrativne troškove, navedeno izuzeće također se primjenjuje na odgovarajuće dokumente ili potvrde koji se podnose nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju druge ugovorne stranke radi primjene ovoga Ugovora ili zakonodavstva druge ugovorne stranke.

(2) Dokumenti ili potvrde koje izdaje nadležno tijelo ili nadležni nositelj bilo koje ugovorne stranke radi primjene ovoga Ugovora ili zakonodavstva druge ugovorne stranke, izuzimaju se od obveze ovjeravanja od strane diplomatskih ili konzularnih tijela ili od bilo kakvih drugih sličnih formalnosti.

(3) Preslike dokumenata ili potvrda koje je nadležno tijelo ili nadležni nositelj jedne ugovorne strane ovjerila kao vjerne i točne preslike, prihvaćaju se kao vjerne i točne preslike nadležnog tijela ili nadležnog nositelja druge ugovorne stranke, bez daljnjeg ovjeravanja.

Članak 22.

Jezik komuniciranja

(1) Nadležna tijela, nadležni nositelji i tijela za vezu ugovornih stranaka mogu izravno komunicirati jedni s drugima u provedbi ovog Ugovora na bilo kojem službenom jeziku bilo koje ugovorne stranke

(2) Zahtjev ili dokument ne može biti odbijen samo iz razloga što je sastavljen na službenom jeziku druge ugovorne stranke.

Članak 23.

Podnošenje zahtjeva, obavijesti ili žalbi

(1) Svaki zahtjev, obavijest ili žalba u vezi s određivanjem ili isplatom davanja prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke koji su, sukladno tom zakonodavstvu, u propisanom roku trebali biti predani nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju te ugovorne stranke, a umjesto toga u istom su roku predani nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju druge ugovorne stranke, smatraju se predanima na vrijeme nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju prve ugovorne stranke.

(2) Ako, nakon stupanja na snagu ovoga Ugovora, osoba podnese pisani zahtjev za davanja nadležnom nositelju ugovorne stranke prema zakonodavstvu te ugovorne stranke, smatrat će se da je podnijela zahtjev za odgovarajuće davanje prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke, pod uvjetom da ta osoba obavijesti nadležnog nositelja prve ugovorne stranke da su razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke. Međutim, gore navedeno ne primjenjuje se ako osoba koja je podnijela zahtjev izričito zatraži da se zahtjev ograniči na davanja prema zakonodavstvu prve ugovorne stranke.

(3) U svim slučajevima na koje se odnosi stavak 1. ili 2. ovoga članka, nadležno tijelo ili nadležni nositelj kojima su zahtjev, obavijest ili žalba podneseni, obvezni su naznačiti datum primitka dokumenta i neodgodivo proslijediti taj zahtjev, obavijest ili žalbu nadležnom tijelu ili nadležnom nositelju druge ugovorne stranke.

Članak 24.

Isplata davanja

(1) Nadležni nositelj ugovorne stranke koji je odgovoran za isplatu davanja sukladno ovom Ugovoru, izvršava svoju obvezu, s oslobađajućim učinkom, isplatom novčanih davanja korisnicima u svojoj nacionalnoj valuti.

(2) Ako korisnik davanja prebiva na državnom području druge ugovorne stranke, davanje navedeno u stavku 1. ovoga članka, na zahtjev korisnika davanja, isplaćuje se u konvertibilnoj valuti.

(3) Isplate između nadležnih nositelja ugovornih stranaka obavljaju se u konvertibilnoj valuti.

(4) Preračun davanja u valutu druge ugovorne stranke obavlja se prema srednjem tečaju središnje banke na datum doznake davanja isplatnom tijelu, radi isplate u drugu ugovornu stranku.

(5) Davanja koja se isplaćuju korisnicima oslobođena su svih odbitaka za administrativne troškove koji mogu nastati pri isplati davanja.

Članak 25.

Povrat nepripadajućih isplata

(1) Nadležni nositelj jedne ugovorne stranke koji je isplatio davanje u svoti većoj od one koja korisniku pripada, može od nadležnog nositelja druge ugovorne stranke zatražiti da oduzme preplaćenu svotu od zaostalih svota davanja koja treba isplatiti korisniku.

(2) Preplaćene svote iz stavka 1. ovoga članka izravno se isplaćuju nadležnoj ustanovi koja je zatražila njihovo zadržavanje.

Članak 26.

Rješavanje sporova

(1) Svaki spor koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovoga Ugovora rješava se, u mjeri u kojoj je to moguće, konzultacijama između nadležnih tijela ugovornih stranaka.

(2) Ako nadležna tijela nisu u mogućnosti riješiti takve sporove prema stavku 1. ovoga članka, ugovorne stranke ih nastoje riješiti pregovorima diplomatskim putem.

ODJELJAK V.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Prijelazne odredbe

(1) Ovim Ugovorom se ne utvrđuje nikakvo pravo na primitak davanja za bilo koje razdoblje navršeno prije datuma stupanja na snagu ovoga Ugovora.

(2) Sva razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke prije datuma stupanja na snagu ovoga Ugovora, uzimaju se u obzir u svrhu stjecanja prava na davanje na temelju ovoga Ugovora.

(3) Odluke kojima se utvrđuju prava na davanja, koja su nastala prije datuma stupanja na snagu ovog Ugovora, ne utječu na prava koja proizlaze iz njega.

(4) Davanja pripadajuća isključivo prema ovom Ugovoru bit će priznata na zahtjev zainteresirane osobe u skladu s odredbama ovoga Ugovora, s datumom ostvarivanja prava od datuma stupanja na snagu ovoga Ugovora, osim ako su ona već ranije bila iskorištena u obliku jednokratne isplate.

Članak 28.

Stupanje na snagu

Ovaj Ugovor stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon datuma primitka posljednje pisane obavijesti kojom ugovorne stranke obavješćuju jedna drugu, diplomatskim putem, o okončanju njihovih unutarnjih pravnih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Ugovor.

Članak 29.

Trajanje i prestanak

(1) Ovaj Ugovor ostaje na snazi neodređeno vrijeme.

(2) Ovaj Ugovor može okončati svaka ugovorna stranka dostavom pisane obavijesti o njegovom okončanju drugoj ugovornoj stranci. U tom slučaju, Ugovor prestaje biti na snazi posljednjeg dana dvanaestog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je druga ugovorna stranka primila obavijest.

(3) Ako se ovaj Ugovor okonča u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, on nastavlja proizvoditi učinak u odnosu na bilo koju osobu koja:

(a) na datum okončanja ovoga Ugovora prima davanja ili

(b) je prije isteka razdoblja iz stavka 2. ovoga članka podnijela zahtjev za davanja te bi imala pravo na njih.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj Ugovor.

SASTAVLJENO u _____ dana _____, u dva izvornika svaki, na hrvatskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU:

ZA SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE: